

Dosarul nr. 1ra-720/2022
1-21001205-01-1ra-16052022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Iurie DIACONU
Ion GUZUN
Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Radu Sâli, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

EȘANU Petru Xxxxx *născut la*
xx xxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în r-nul
Xxxxxx, sat. Xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.01.2021 – 05.05.2021;

Instanța de apel: 25.05.2021 – 23.12.2021;

Instanța de recurs: 16.05.2022 – 17.10.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 05 mai 2021, Eșanu Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 650 unități convenționale, ce constituie suma de 32 500 lei.

De asemenea, prin sentință a fost soluționată și soarta corpurilor delictive.

2. *Potrivit rechizitoriului*, Eșanu Petru a fost învinuit că, acționând în scopul deținerii și folosirii unor documente oficiale false, care i-ar acorda dreptul de a conduce autovehicule, împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, care au confecționat în circumstanțe nestabilite, *(în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă)* permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxxx eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele

cet. Eșanu Petru, născut la xx.xx.xxxx.

Ulterior, știind cu certitudine despre faptul că documentul menționat supra este falsificat, *l-a deținut la sine și l-a folosit* o perioadă nedeterminată de timp, până când acesta a fost retras pe teritoriul Republicii Federale Germania de către organele de Poliție ale acestei țări, pentru încălcarea de către titular a normelor de circulație rutieră.

Conform raportului de cercetare tehnică a documentelor nr. 1473 din 27.11.2019, permisul de conducere cu numărul de înregistrare xxxxxxxxx eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele cet. Eșanu Petru, născut la xx.xx.xxxx, a fost confecționat din filă de hârtie sintetică de culoare albă, cu folosirea aparatelor de multiplicat computerizate cu imprimanta Jet color cerneală la imprimarea conținutului, apoi laminată, cu imitarea hologramei țară nanoimprimări și microlinze, cu imitarea textului „Republica Moldova” cu luminiscentă în raze UV, cu imitarea marcajului magnetic special, nu după modelul tip al întreprinderii de Stat „CRIS Registru”.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5102 din data de 10.01.2020 blancheta permisului de conducere cu nr. xxxxxxxxx cu categoria "B,C" eliberat pe numele cet. Eșanu Petru Xxxxxx a.n. xx.xx.xxxx valabil până la 14.05.2025, este confecționat dintr-o foaie de hârtie simplă ambalată în copertă transparentă polimerică, cu folosirea aparatelor de imprimat computerizate Ink-Jet color (recuzitele, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, plasa de protecție, semnătura, numărul de înregistrare, tabelul cu inscripții și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprindere poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Conform răspunsului nr. 03/02-3513 din 21.05.2020 emis de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, cet. Eșanu Petru Xxxxxx, data nașterii xx.xx.xxxx, IDNP xxxxxxxxxxxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova.

Potrivit Răspunsului Agenției Servicii Publice nr. 03/7830 din 17.09.2020, s-a constatat că în conformitate cu informația sistemului informațional automatizat de stat „Registrul de stat al conducătorilor de vehicule” pe numele cet. Eșanu Petru a.n. xx.xx.xxxx nu au fost înregistrate tentative de susținere a examenului de obținere a dreptului de a conduce vehicule, precum și nu a fost eliberat permis de conducere național de către autoritatea competentă din RM.

Astfel, acțiunile intenționate ale lui Eșanu Petru, au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal, ca *deținerea și folosirea documentului oficial fals care acordă drepturi, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*

2.1. Prin ordonanța privind modificarea învinuirii în instanța de judecată din 06 aprilie 2021, a fost modificată învinuirea în privința inculpatului Eșanu

Petru, după cum urmează:

Eșanu Petru, cunoscând prevederile Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, conform căruia examenul constă din proba teoretică și proba practică și care se susține la Agenția Servicii Publice (anterior Departamentul de identificare, înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto al MTIC), acționând în scopul confecționării, deținerii și folosirii documentului oficial fals, care acordă dreptul de a conduce autovehicule, împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, în circumstanțe nestabilite a confecționat permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, cet. Eșanu Petru născut la xx.xx.xxxx.

Ulterior, cunoscând cu certitudine faptul că permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, cet. Eșanu Petru născut la xx.xx.xxxx, este fals, l-a deținut și folosit atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și pe teritoriul Republicii Federale Germane, până în momentul ridicării acestuia de către organele competente ale Republicii Federale Germane, pentru încălcarea normelor de circulație rutieră, conform notei Ambasadei Germane nr. GER/4445.2/746 din 15.11.2019.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5102 din 10.01.2020, blancheta permisului de conducere cu nr. xxxxxxxxx cu categoria "B, C" eliberat pe numele lui Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, valabil până la 14.05.2025, este confecționat dintr-o foaie de hârtie simplă ambalată în copertă transparentă polimerică, cu folosirea aparatelor de imprimat computerizate Ink-Jet color (rechizitele, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, plasa de protecție, semnătura, numărul de înregistrare, tabelul cu inscripții și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprindere poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Conform răspunsului nr. 03/02-3513 din 21.05.2020, a Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, IDNP xxxxxxxxxxxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova.

*Astfel, acțiunile intenționate ale lui Eșanu Petru, au fost calificate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca **confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals care acordă drepturi, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.***

2.2. *Prin ordonanța privind modificarea învinuirii în instanța de judecată din 27 aprilie 2021, a fost modificată învinuirea în privința inculpatului Eșanu Petru, după cum urmează:*

Eșanu Petru, cunoscând prevederile Regulamentului cu privire la permisul

de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, conform căruia examenul constă din proba teoretică și proba practică și care se susține la Agenția Servicii Publice (anterior Departamentul de identificare, înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto al MTIC), acționând în scopul confecționării, deținerii și folosirii documentului oficial fals, care acordă dreptul de a conduce autovehicule, împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, în circumstanțe nestabilite a confecționat permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, cet. Eșanu Petru născut la xx.xx.xxxx.

Ulterior, cunoscând cu certitudine faptul că permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, cet. Eșanu Petru născut la xx.xx.xxxx, este fals, l-a deținut și folosit atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și pe teritoriul Republicii Federale Germane, până la sfârșitul lunii octombrie 2019, când a fost ridicat de către organele competente ale Republicii Federale Germane, pentru încălcarea normelor de circulație rutieră, conform notei Ambasadei Germane nr. GER/4445.2/746 din 15.11.2019.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5102 din 10.01.2020, blancheta permisului de conducere cu nr. xxxxxxxxx cu categoria "B, C" eliberat pe numele lui Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, valabil până la 14.05.2025, este confecționat dintr-o foaie de hârtie simplă ambalată în copertă transparentă polimerică, cu folosirea aparatelor de imprimat computerizate Ink-Jet color (rechizitele, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, plasa de protecție, semnătura, numărul de înregistrare, tabelul cu inscripții și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprindere poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Conform răspunsului nr. 03/02-3513 din 21.05.2020, a Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, IDNP xxxxxxxxxxxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova.

Astfel, acțiunile intenționate ale lui Eșanu Petru, au fost calificate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca **confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals care acordă drepturi, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.**

2.3 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că Eșanu Petru, cunoscând regulile cu privire la obținerea permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, conform căruia examenul constă din proba teoretică și proba practică și care se susține la Agenția Servicii Publice (anterior Departamentul de identificare, înmatriculare a mijloacelor de transport și

calificare a conducătorilor auto al MTIC) și cunoscând cu certitudine faptul că permisul de conducere cu numărul xxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, este contrafăcut, l-a deținut și folosit atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și pe teritoriul Republicii Federale Germane, până la sfârșitul lunii octombrie 2019 când a fost ridicat de către organele competente ale Republicii Federale Germane, pentru încălcarea normelor de circulație rutieră, conform notei Ambasadei Germane nr. GER/4445.2/746 din 15.11.2019.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5102 din 10.01.2020, blancheta permisului de conducere cu nr. xxxxxxxx cu categoria "B, C" eliberat pe numele lui Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, valabil până la 14.05.2025, este confecționat dintr-o foaie de hârtie simplă ambalată în copertă transparentă polimerică, cu folosirea aparatelor de imprimat computerizate Ink-Jet color (rechizitele, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, plasa de protecție, semnătura, numărul de înregistrare, tabelul cu inscripții și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprindere poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente.

Conform răspunsului nr. 03/02-3513 din 21.05.2020, a Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, IDNP xxxxxxxxxxxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova.

În drept, instanța de fond a calificat acțiunile lui Eșanu Petru în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca **confecționarea**, deținerea, **vânzarea** sau folosirea documentelor oficiale, **a imprimantelor, stampilelor sau sigiliilor false**, adică deținerea și folosirea documentelor false, care acordă drepturi.

În sensul vizat, instanța de fond a statuat că încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Eșanu Petru în prevederile art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul Penal, după semnul calificativ confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals, acțiuni săvârșite de două persoane, este greșită. Or, pentru existența semnului calificativ prevăzut de lit. b) alin. (2) art. 361 Cod penal, fapta de confecționare a documentului oficial fals trebuie să cuprindă acțiuni reale, întreprinse de două și mai multe persoane în calitate de autor, organizator, instigator sau complice, adică să fie prezentă participația conform prevederilor art. 42 Cod Penal.

Din materialele cauzei, nu s-a stabilit care este acea persoană care a participat împreună cu inculpatul Eșanu Petru la confecționarea documentului oficial fals. Nici în ordonanța de punere sub învinuire, nici în rechizitoriu organul de urmărire penală nu a invocat persoana respectivă, împreună cu care inculpatul a săvârșit confecționarea documentului oficial fals. Mai mult decât atât, în actele menționate nu se face referire la careva persoane ce ar avea statut de complici ai inculpatului.

La caz, instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe precum că

inculpatul a confecționat sau a contribuit cumva la confecționarea permisului de conducere eliberat pe numele său. În acest sens, instanța de judecată nu poate reține în acțiunile inculpatului calificativul „confecționarea” permisului de conducere.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Lilia Șapovalov, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Eșanu Petru să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 900 unități convenționale, echivalentul a 45 000 lei.*

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată incorect a apreciat că pe caz, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) din Codul penal, iar acțiunile lui Eșanu Petru întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, soluție care este neîntemeiată și pasibilă de a fi anulată;

- în acțiunile comise de către Eșanu Petru s-a stabilit existența elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de mai multe persoane;

- inculpatul prezentând persoanelor necunoscute (în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă), datele de identitate, datele reflectate în permis, foto și aplicând semnătura pe permisul falsificat, acestea și sunt acțiunile reale în care Eșanu Petru a participat la confecționarea documentului oficial fals. Deci, însuși prezentarea datelor personale, foto și semnarea de către inculpat a permisului fals, întrunesc acțiunile de confecționare a documentului oficial fals. Persoanele necunoscute (în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă) fără datele de identitate, datele reflectate în permis, foto și semnătura lui Eșanu Petru, permisul de conducere, solicitarea și acordul lui Eșanu Petru, nu dețineau aceste acte și în lipsa acestora nu puteau să confecționeze permisul dat și care ar fi fost necesitatea confecționării acestuia în lipsa solicitării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2021, a fost admis apelul declarat din alte motive, inclusiv din oficiu, conform art. 409 Cod de procedură penală, casată sentința parțial, în latura penală, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Eșanu Petru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal a fost liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor administrate de instanța de fond, instanța de apel a constatat că: *Eșanu Petru, cunoscând regulile cu privire la obținerea permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, conform căruia examenul constă din proba teoretică și proba practică și care se susține la Agenția Servicii Publice (anterior Departamentul de identificare, înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto al MTIC) și cunoscând cu certitudine faptul că permisul de conducere cu numărul xxxxxxxxx datat ca eliberat la xx.xx.xxxx, pe numele său, este contrafăcut, l-a deținut și folosit atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și pe teritoriul Republicii Federale Germane, până la sfârșitul lunii octombrie 2019 când a fost ridicat de către organele competente ale Republicii Federale Germane, pentru încălcarea normelor de circulație rutieră, conform notei Ambasadei Germane nr. GER/4445.2/746 din 15.11.2019.*

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5102 din 10.01.2020, blancheta permisului de conducere cu nr. xxxxxxxxx cu categoria "B,C" eliberat pe numele lui Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, valabil până la 14.05.2025, este confecționat dintr-o foaie de hârtie simplă ambalată în copertă transparentă polimerică, cu folosirea aparatelor de imprimat computerizate Ink-Jet color (rechizitele, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, plasa de protecție, semnătura, numărul de înregistrare, tabelul cu inscripții și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprindere poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente. Conform răspunsului nr. 03/02-3513 din 21.05.2020, a Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Eșanu Petru Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx, IDNP xxxxxxxxxxxxxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova.

Concluzionând asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea faptei constatate, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală specială, Colegiul a conchis că, fapta reținută în sarcina inculpatului se califică în baza art. 361 alin. (1) Cod Penal, individualizate prin „Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false”, adică, *deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.*

Totodată, Colegiul penal a reținut că, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Eșanu Petru în prevederile art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, după semnul calificativ confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals, acțiuni săvârșite de două persoane, este greșită. Or, pentru existența semnului

calificativ prevăzut de lit. b) alin. (2) art. 361 Cod penal, fapta de confecționare a documentului oficial fals trebuie să cuprindă acțiuni reale, întreprinse de două și mai multe persoane în calitate de autor, organizator, instigator sau complice, adică să fie prezentă participația conform prevederilor art. 42 din Codul penal, iar din materialele cauzei, nu s-a stabilit care este acea persoană care a participat împreună cu inculpatul Eșanu Petru la confecționarea documentului oficial fals.

De fapt, nici în ordonanța de punere sub învinuire, nici în rechizitoriu organul de urmărire penală nu a invocat persoana respectivă, împreună cu care inculpatul a săvârșit confecționarea documentului oficial fals. Mai mult decât atât, în actele menționate nu se face referire la careva persoane ce ar avea statut de complici ai inculpatului.

La caz, Colegiul penal a reținut că nu au fost prezentate careva probe precum că inculpatul a confecționat sau a contribuit cumva la confecționarea permisului de conducere eliberat pe numele său. În acest sens, a indicat că *nu poate reține în acțiunile inculpatului calificativul „confecționarea” permisului de conducere*. La fel, în speță având în vedere materialele cauzei penale, Colegiul penal nu a reținut ipoteza precum că permisul de conducere cu nr. xxxxxxxxx, de categoria „B, C” eliberat pe numele lui Eșanu Petru, a.n. xx.xx.xxxx, a fost deținut sau folosit de mai multe persoane. Or, întru susținerea ipotezei date, instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe.

Colegiul penal nu a reținut argumentele invocate de acuzatorul de stat precum că, acțiunile inculpatului constituie infracțiunea prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod Penal, după semnul calificativ confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals, acțiuni săvârșite de două persoane, or, acestea sunt eronate, de vreme ce pentru existența semnelui calificativ prevăzut de lit. b) alin. (2) art. 361 Cod penal, fapta de confecționare a documentului oficial fals trebuie să cuprindă acțiuni reale, întreprinse de două și mai multe persoane în calitate de autor, organizator, instigator sau complice, adică să fie prezentă participația conform prevederilor art. 42 Cod Penal, iar din materialele cauzei nu s-a stabilit care este acea persoană care a participat împreună cu inculpatul Eșanu Petru la confecționarea documentului oficial fals.

Subsidiar, Colegiul penal a constatat că, procesul penal în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1), lit. a) Cod penal și art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod procedură penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare, de tragere la răspundere penală, infracțiunea fiind comisă la sfârșitul lunii octombrie 2019.

Astfel, citând prevederile art. 53 lit. g), 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, Colegiul a statuat că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, se atribuie la

categoria infracțiunilor ușoare, iar potrivit art. 389 alin. (1), (4), pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul penal a constatat necesitatea liberării de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal, deoarece fapta prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal a fost comisă la sfârșitul lunii octombrie 2019, prin urmare, din ziua săvârșirii infracțiunii, au expirat mai mult de 2 ani, temei care atrage necesitatea de a înceta procesul penal în baza acestui articol în privința inculpatului Eșanu Petru, cu liberarea de răspundere penală pe motivul expirării termenului tragerii la răspundere penală.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către *procurorul în Procuraturii de circumscripție Chișinău, Radu Sîli*, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului depus, a invocat următoarele argumente:

- instanțele de fond incorect au apreciat că pe caz, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar acțiunile lui Eșanu Petru întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal;

- analizând aspectul factologic desprins din speță și probele administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanțele de judecată, se constată că în acțiunile comise de către Eșanu Petru s-a stabilit existența elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume a elementelor *confeccionarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de mai multe persoane* și anume prin faptul că Eșanu Petru a prezentat persoanelor necunoscute (în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă) datele de identitate, datele reflectate în permis, foto și a aplicat semnătura pe permisul falsificat, acestea și sunt acțiunile reale în care Eșanu Petru a participat la confeccionarea documentului oficial fals;

- prezentarea datelor personale, foto și semnarea de către inculpat a permisului fals, întrunesc acțiunile de confeccionare a documentului oficial fals, iar persoanele necunoscute (în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă) fără datele de identitate, datele reflectate în permis, foto și semnătura lui Eșanu Petru, permisul de conducere, solicitarea și acordul lui Eșanu Petru, nu dețineau aceste acte și în lipsa acestora nu puteau să confeccioneze permisul dat și care ar fi fost necesitatea confeccionării acestuia în lipsa solicitării;

- instanța de apel a menținut soluția instanței de fond cu privire la calificarea faptei inculpatului printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale

descrie în apelul procurorului, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corecte au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea

instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul ține să evidențieze că, încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Colegiul lărgit constată că recurentul nu este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică hotărârea anume sub acest aspect, invocând temeiurile de casare a deciziei instanței de apel prevăzute la pct. 6), 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Ținând cont de motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu privire la netemeinicia soluției instanței de apel, din considerentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

6.1. Prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, statuează că *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 3) Cod de procedură penală, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii.*

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) -5), (3) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii; probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe; indicații asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea; în cazul când o parte a acuzației este considerată neîntemeiată – temeiurile pentru aceasta; încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.* Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă: *indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată; descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzației. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.*

Potrivit prevederilor art. 101 alin. (1) – (4) Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale, numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.*

Conform prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, *judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.*

a) În speță, **din conținutul sentinței rezultă că**, instanța de fond la examinarea cauzei, deși a dispus recalificarea acțiunilor inculpatului Eșanu Petru de la art. 361 alin. (2) lit. b) la art. 361 alin. (1) Cod penal, nu a indicat în partea descriptivă a sentinței învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitului Eșanu Petru a fost trimisă în judecată, așa cum a fost ea indicată în rechizitoriu și ulterior în ordonanțele de modificare a învinuirii în instanța de judecată din 06 aprilie 2021 și respectiv 27 aprilie 2021 (*f.d. 161-162, 184-185, 234-237, vol. I*).

b) Deși instanța de fond, motivează că la caz, nu a fost demonstrată „confeccionarea” de către inculpat, ulterior, total divergent, califică acțiunile inculpatului Eșanu Petru în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, ca Confeccionarea,

*deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false”, adică, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, totodată, fără a ține cont de faptul că potrivit învinuirii lui Eșanu Petru i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică **confeccionarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals, care acordă drepturi, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.***

Astfel, instanța de fond a reținut în sarcina inculpatului modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii, precum **vânzarea [...]** **imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false**, ”- circumstanțe de fapt și de drept care, nu au fost imputate ultimului prin învinuire, depășind astfel limitele învinuirii.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

6.2. Instanța de apel, examinând apelul declarat, a dispus casarea parțială a sentinței, din oficiu, conform art. 409 Cod de procedură penală, în latura penală și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care „*Eșanu Petru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală*”, însă a comis la rândul său un șir de erori de drept, după cum urmează:

a) Instanța de apel a menținut soluția instanței de fond privind recalificarea acțiunilor inculpatului, deși sentința este una contradictorie în partea vizată, iar la expunerea de motive, s-a limitat doar la motivarea expusă de prima instanță, privind excluderea din învinuire a calificativelor „*confeccionarea*” cât și „*acțiuni săvârșite de către două sau mai multe persoane*”.

b) Deși potrivit dispozitivului, a dispus că „*Eșanu Petru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, se liberează de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.*”, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel, total divergent a indicat că „... procesul penal în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală...”, „...deoarece fapta prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal a fost comisă la sfârșitul lunii octombrie 2019, prin urmare, din ziua săvârșirii infracțiunii, au expirat mai mult de 2 ani, temei care atrage necesitatea de a înceta procesul penal în baza acestui articol în privința inculpatului Eșanu Petru, cu liberarea de răspundere penală pe motivul expirării termenului tragerii la răspundere penală.”, prin ce a comis eroarea prevăzută de pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală - motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

c) Expunerea evazivă și lipsită de motivare a instanței de apel asupra motivelor invocate de acuzare, nu este suficientă pentru o decizie de condamnare, în condițiile recalificării faptelor incriminate inculpatului, care trebuie să fie motivată atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și cu respectarea principiului contradictorialității în procesul penal, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Astfel, rezultă că instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile acuzării invocate în ședința instanței de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea cauzei se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării. Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară, în speță, ținându-se cont inclusiv de faptul că și sentința primei instanțe este una viciată, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel ținând cont și de motivele invocate în recursul declarat, iar în

dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe *EȘANU Petru Xxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 17 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO